

POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Selected factors Contributing to Success in Foreign Language Learning

Vybrané faktory úspešnosti v učení sa cudzieho jazyka

Autorka: Mgr. Silvia Hvozdíková, PhD.

Oponentka: doc. PaedDr. Ivana Cimermanová, PhD.

Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta, Ul. 17. Novembra 1, 080 01 Prešov

Odbor habilitačného konania a inauguračného konania: Učiteľstvo a pedagogické vedy, špecializácia Odborová didaktika

Predložená habilitačná práca Mgr. Silvie Hvozdíkovej, PhD. sa venuje problematike úspešnosti žiaka v učení sa cudzieho jazyka a vybraným faktorom, ktoré na ňu vplyvajú. Vyučovanie cudzích jazykov je neoddeliteľnou súčasťou formálneho vzdelávania na Slovensku celé decénia. Napriek rôznym reformám a zmenám štruktúry zaradenia cudzích jazykov do vzdelávacích programov, stále sa hľadajú nové možnosti, aby absolventi boli schopní komunikovať v cudzom jazyku na akceptovateľnej úrovni.

V prvej časti práce autorka popisuje východiská problému a vymedzuje základné pojmy. Teoretická časť je rozdelená do 3 kapitol, pričom prvá sa venuje úspešnosti cudzojazyčného vzdelávania a ochote žiaka komunikovať v cieľovom jazyku. Druhá kapitola popisuje lingvistickú kompetenciu a nasledujúca charakteristiku adolescentov, keďže výskum, ktorý je predmetom piatej kapitoly sa venuje tejto cieľovej skupine.

V úvode výskumnej časti (s. 49 – s. 58) autorka sa až detailne venuje metodológii výskumu vo všeobecnosti, čo na druhej strane pre neskúseného výskumníka môže byť dôležitým vstupom do popisu prvej fázy autorkinho výskumu, ktorého cieľom bolo zistiť aká je lingvistická kompetencia študentov, s primárnym zameraním na morfológické a syntaktické štruktúry, slovnú zásobu a socio-morfológickú znalosť. V teste boli zahrnuté 4 typy aktivít. Úspešnosť študentov autorka zisťovala v závislosti na type školy a veľkosti populácie. Vzorku tvorilo 353 17 - 18 ročných študentov stredných škôl a gymnázií, pričom bolo zastúpené východné, stredné a západné Slovensko. Tieto zistenia tvorili prvú fázu jej výskumu.

Druhou skúmanou oblasťou bola ochota žiakov komunikovať v cudzom jazyku, pričom autorka stanovila ďalšie 3 hypotézy, kde opäť pracovala s viacerými premennými – integratívna motivácia, sebavnímaná lingvistická kompetencia, ochota komunikovať. V tejto fáze autorka zisťovala, či existujú vzťahy (pozitívne korelácie) medzi týmito premennými. Na meranie ochoty komunikovať autorka použila nástroj, ktorý už v minulosti bol použitý viacerými výskumníkmi a obsahuje 5 subškál, ktoré merajú integratívnosť – ochotu žiakov vstupovať do

interakcie so spolužiakmi, postoj k vzdelávacej situácii, motiváciu, inštrumentálnu motiváciu a úzkosť. Tento dotazník, ktorý bol realizovaný v online forme, vyplnilo 105 respondentov. Autorka opäť uvádza presné informácie o vzorke s potrebnými údajmi.

Výsledky výskumu sú prezentované v podkapitole 4.4, kde autorka uvádza popisné štatistiky a komentuje jednotlivé realizované testy. Výsledky výskumu jednak graficky zobrazuje, ale zároveň ich interpretuje a dáva do logických vzťahov. V analýze a diskusii, ktoré sú predmetom 5. kapitoly autorka preukazuje svoju schopnosť vnímať problematiku a interpretovať výsledky v širšom kontexte, hľadať vzťahy a uvedomovať si ďalšie možné premenné, ktoré môžu vplývať na výsledky výskumu a jeho limity.

V tabuľke 7 autorka prezentuje výsledky lingvistickej kompetencie, kde pracuje s počtom respondentov $n=297$, pričom na strane 63 hovorí o 353 respondentoch a na strane 62 uvádza, že bolo vybraných 296 respondentov, počet ktorých bol následne navýšený o 57 stredoškolákov, čím vznikla skupina 353 respondentov. Prosím autorku v diskusii vysvetliť tieto údaje. Autorka štatisticky preukázala signifikantné rozdiely medzi 11 zapojenými školami do výskumu (odborné školy, gymnáziá a bilingválne gymnázium kategorizované ďalej podľa počtu obyvateľov, od 10 000 do 80 000) čo sa týka lingvistickej kompetencie. (odkaz na strane 77 na tabuľku 29 je nekorektný, de o preklep a upozorňujem naň autorku pre prípad publikovania práce). Zaujímavými môžu byť i výstupy sumarizujúce dáta z pohľadu typu školy a veľkosti mesta.

V práci autorka uvádza, že maximálne skóre z testu zameraného na lingvistickú kompetenciu bolo 50. Priložený test má 55 položiek, rovnako, v popise nástroje na strane 61 autorka uvádza, že test má 55 položiek, čo môže znamenať, že niektoré položky mali hodnotu 0,5 bodu v sumárnom hodnotení.

Na strane 77 autorka prezentuje výsledky testu zameraného na čítanie s porozumením, o ktorom pojednáva už i na strane 67. Bolo by vhodné, ak by tento test tiež tvoril prílohu práce, podobne ako ďalšie dva použité nástroje (test lingvistickej kompetencie a AMTB test). Autorka v úvode výskumnej časti (už vyššie spomínanej) popisuje intervenciu a experiment. V práci mi však chýba prepojenie na realizovaný výskum prezentácia výsledkov experimentu, v ktorom bol využitý intervenčný program zameraný na rozvoj čitateľskej kompetencie (autorka ho spomína na strane 65, ale jeho zastúpenie v prezentovanom výskume nie je zrejmé). Realizácia výskumu, popis výskumných nástrojov a vzorky sú precízne popísané.

Konštatujem, že ide o veľmi kvalitnú prácu, ktorá je logicky usporiadaná, jednotlivé časti na seba nadväzujú, formulácie sú dôkazom schopnosti autorky vedecky a zároveň citlivo pracovať s dátami v oblasti pedagogických vied. Výskum prináša relevantné výsledky, ktoré prinášajú dôležité poznanie, čo môže viesť k zefektívneniu procesu učenia sa cudzieho jazyka vo všeobecnosti.

Z formálneho hľadiska, konštatujem, že autorkin písomný prejav je presný, vecný a zrozumiteľný, text je štylisticky nezafarbený. Autorka v použitej literatúre uvádza značný

počet slovenských i zahraničných zdrojov, čo je jedným z dôkazov o jej orientácii v danej problematike.

V rámci diskusie, prosím, autorku, aby sa vyjadrila k nasledovným otázkam:

1. Vo Vašej práci ste sa rozhodli pre meranie lingvistickej kompetencie použiť test zameraný na, zjednodušene povedané, gramatiku a slovnú zásobu na základe textov. Na viacerých miestach uvádzate svoje dôvody. Môžete sa v diskusii vyjadriť, či ste zvažovali možné využitie testov skúmajúcich produktívnu zložku jazyka?

2. V H2 (str. 64) pracujete s pojmom self-perceived linguistic competence. V dotazníku, ktorý je prílohou práce je sebahodnotenie kompetencií v anglickom jazyku zisťované pomocou 4 relatívne všeobecných otázok. Ak by niekto potreboval konkrétnejšie, resp. presnejšie dáta, aký iný nástroj by ste odporučili?

Záverom konštatujem, že na základe prezentovaných doterajších výsledkov habilitantky a ohlasov na ne habilitantka spĺňa osobnostné predpoklady a očakávania vyžadované od budúcich docentov. Predložená habilitačná práca autorky *Mgr. Silvie Hvozdíkovej, PhD.* na tému *Selected factors Contributing to Success in Foreign Language Learning / Vybrané faktory úspešnosti v učení sa cudzieho jazyka* sa zaoberá aktuálnou témou a výsledky v nej sú prínosom pre výskum i vzdelávanie v oblasti cudzích jazykov a preto ju navrhujem **prijat' na habilitačné konanie** a po jej úspešnej obhajobe **odporúčam autorke práce udeliť vedecko-pedagogický titul docent** v odbore Cudzie jazyky a kultúry.

28. decembra 2021

doc. Ivana Cimermanová, PhD.
IAA FF Prešovská univerzita